

OTSUSED

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2019/1287,

26. juuli 2019,

Kreeka üle tehtava tõhustatud järelevalve perioodi pikendamise kohta

(teatavaks tehtud numbri C(2019) 5900 all)

(Ainult kreekakeelne tekst on autentne)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrust (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 2 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa stabiilsusmehhanismi kaudu finantsabi andmine lõppes 20. augustil 2018, misjärel käivitati komisjoni rakendusotsusega (EL) 2018/1192 ⁽²⁾ alates 21. augustist 2018 kuueks kuuks tõhustatud järelevalve Kreeka üle. Komisjoni rakendusotsusega (EL) 2019/338 ⁽³⁾ pikendati tõhustatud järelevalve perioodi alates 21. veebruarist 2019 veel kuue kuu võrra.
- (2) Kreeka on alates 2010. aastast saanud märkimisväärses summas finantsabi, mistõttu on tal euroala liikmesriikide, Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi ja Euroopa stabiilsusmehhanismi ees kokku 243 700 miljoni euro ulatuses tasumata kohustusi. Kreeka sai oma Euroopa partneritelt soodsatel tingimustel finantsabi ning 2012. aastal ja seejärel Euroopa stabiilsusmehhanismi raames 2017. aastal võeti vastu erimeetmed, et viia võlg jätkusuutlikumale alusele. 22. juunil 2018 lepidi eurorühmas poliitilisel tasandil kokku, et võla jätkusuutlikkuse tagamiseks hakatakse rakendama lisameetmeid. Need meetmed hõlmavad kaalutud keskmiste tähtaegade pikendamist veel 10 aasta võrra, intresside ja amortisatsiooni edasilükkamist 10 aasta võrra ja muude võlameetmete rakendamist. Juhul kui tõhustatud järelevalve raames järeldatakse aruannete põhjal, et Kreeka täidab programmijärgseid poliitilisi kohustusi, võidakse kaks korda aastas leppida eurorühmas kokku ka kahes muus meetmes (loobumine 2018. aastast alates intressimäära kasvu marginaalist, mis on seotud Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi programmi võla tagasiostmist käsitleva osaga, ning sellise summa tagastamine, mis on võrdväärne tuluga, mida euroala liikmesriikide keskpangad teenivad netofinantsvarade ja väärtpaberituruprogrammi kokkuleppe alusel omatavatelt Kreeka riigivõlakirjadelt). Sellega seoses rakendati pärast eurorühma 2019. aasta aprillis antud nõusolekut esimene osa poliitikaga seotud tingimustel põhinevatest võlameetmetest mahus 970 miljonit eurot.
- (3) Kreeka on võtnud eurorühmas kohustuse jätkata kõiki Euroopa stabiilsusmehhanismi makromajandusliku kohandamisprogrammi raames vastu võetud põhilisi reforme ja viia need lõpule ning tagada, et selle ja varasemate programmide raames vastu võetud oluliste reformide eesmärgid saavutatakse. Samuti on Kreeka võtnud kohustuse rakendada erimeetmeid eelarvepoliitika, sealhulgas struktuurse eelarvepoliitika, sotsiaalse heaolu, finantsstabiilsuse, töö- ja tooteturgu, erastamise ja avaliku halduse valdkonnas. Need erimeetmed, mis on esitatud eurorühma 22. juuni 2018. aasta avalduse lisas, aitavad tegeleda Kreeka ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatusega ning majandusraskuste allikate või potentsiaalsete allikatega.

⁽¹⁾ ELT L 140, 27.5.2013, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 11. juuli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1192, mis käsitleb tõhustatud järelevalve kasutuselevõtmist Kreeka suhtes (ELT L 211, 22.8.2018, lk 1).

⁽³⁾ Komisjoni 20. veebruari 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/338, mis käsitleb Kreeka üle tehtava tõhustatud järelevalve pikendamist (ELT L 60, 28.2.2019, lk 17).

- (4) 21. novembril 2018 võttis komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011 ⁽⁴⁾ alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Kreekat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Põhjalik analüüs esitati 27. veebruaril 2019 avaldatud 2019. aasta riigiaruandes Kreeka kohta ⁽⁵⁾. Komisjon järeldas, et kuigi Kreeka on edukalt taastanud eelarvepositsiooni ja märkimisväärselt vähendanud jooksevkonto puudujääki, esineb riigis kriisi tagajärjel ülemäärane makromajanduslik tasakaalustamatus ⁽⁶⁾. See on seotud valitsemissektori suure võlaga, negatiivse rahvusvahelise netoinvesteeringu positsiooniga, viivislaenude suure osakaaluga pankade bilanssides ja endiselt kõrge töötuse määraga. Valitsemissektori võlg oli 2018. aasta lõpus 181,1 % SKPst, mis on kõrgeim tase liidus. Jätkuvalt on väga negatiivne rahvusvaheline netoinvesteeringu positsioon, mis 2018. aastal oli -137,9 % SKPst. Hoolimata sellest, et jooksevkonto puudujääk on märkimisväärselt vähenenud, ei ole see endiselt piisav, et toetada väga suure negatiivse rahvusvahelise netoinvesteeringu positsiooni vähenemist rahuldava kiirusega, et viia see tasemele, mida peetakse mõistlikuks. Töötus on 2013. aasta tippasemega (27,8 %) võrreldes küll pidevalt vähenenud, kuid 2019. aasta märtsis oli see siiski 18,1 %. Väga suur on jätkuvalt ka pikaajaline töötus (2019. aasta esimeses kvartalis 11,9 %) ja noorte töötus (2019. aasta märtsis 40,4 %).
- (5) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja lähtudes komisjoni hinnangust, vaatas nõukogu 2019. aasta riikliku reformikava ja 2019. aasta stabiilsusprogrammi läbi. Ta soovitas ⁽⁷⁾ Kreekal võtta 2019. ja 2020. aastal meetmeid, et saavutada majanduse jätkusuutlik elavnemine ja kõrvaldada ülemäärane makromajanduslik tasakaalustamatus, jätkates reforme ja viies need lõpule kooskõlas 22. juunil 2018 eurorühmas võetud programmijärgsete kohustustega. Samuti soovitas nõukogu Kreekal keskenduda investeeringutega seotud majanduspoliitikas konkreetsetele prioriteetsetele valdkondadele, et luua tugev alus majanduskasvuks, vähendades samal ajal piirkondlike erinevusi ja tagades sotsiaalse kaasatuse.
- (6) 5. juunil 2019 avaldas komisjon tõhustatud järelevalve raames Kreeka kohta oma kolmanda hinnangu ⁽⁸⁾. Hinnangus kirjeldatakse Kreeka üldiste ja konkreetsete reformikohustuste täitmisel tehtud edusamme. Selles jõutakse järeldusele, et programmijärgne periood alates 2018. aasta augustist on alanud Kreeka jaoks mõõdukalt hästi. Reaalkasv ja tööhõive suurenemine on säilinud ning Kreeka ületas 2018. aastal taas oma esmase eelarveülejärgi eesmärgi. Ehkki teatava viivitusega, võimaldas konkreetsete reformikohustuste täitmine, mille tähtaeg oli 2018. aasta lõpus, rakendada 2019. aasta aprillis täiendavad võlameetmed. Kreeka on hakanud taastama juurdepääsu turule ja reitinguagentuurid on tema reitinguid tõstnud. Reformide rakendamise tempo on viimastel kuudel siiski aeglustunud ning mõne meetme vastavus eurorühmas võetud kohustustele ei ole tagatud. Aruandes jõuti ka järeldusele, et kokkulepitud esmase eelarveülejärgi eesmärgi saavutamist ohustavad riskid. Seepärast on Kreeka olulises etapis seoses poliitikavalikutega, mis tuleb teha järjepideva ja kestva majanduse elavdamise tagamiseks.
- (7) Kuigi pangandussektor on jätkuvalt piisavalt kapitaliseeritud, halvenes kapitalipositsioon 2018. aastal pisut tingituna väikesest kasumlikkusest ja varade kehvast kvaliteedist, samal ajal kui maksukohustuse edasilükkamisest tulenevad varad moodustavad jätkuvalt märkimisväärse osa esimese taseme põhiomavahenditest. Pangandussektoris on jätkuvalt probleeme, olukord paraneb aeglaselt ja endiselt on nõrku kohti. Need on seotud viivisnõuete suure mahuga ja väikse kasumlikkusega, samal ajal kui seosed riigiga on endiselt tugevad. Kuigi viivisnõuete maht on haripunktil (107,2 miljardit eurot 2016. aasta märtsis) järk-järgult vähenenud, oli see 2018. aasta lõpus ikkagi väga suur (81,8 miljardit eurot ehk 45,4 % bilansis kajastatud nõuete kogusummast). Kreeka on viimastel aastatel vastu võtnud peamised reformid ning käimas on hulk algatusi, et tugevdada viivislaenude likvideerimise raamistikku. Selleks et viivislaene kiiremini vähendada, viia viivisnõuete määr jätkusuutlikule tasemele ja võimaldada finantseerimisasutustel täita oma vahendus- ja riskijuhtimisfunktsiooni, tuleb siiski teha täiendavaid jõupingutusi.
- (8) Hoolimata viimastel aastatel tehtud edusammudest on Kreekal endiselt suuri probleeme seoses ärikeskkonna ja kohtusüsteemiga. Kreeka jääb mitmes valdkonnas võrdlusnäitajate struktuurikomponentide poolest (nt kohtuotsuse vastuvõtmiseks kuluv aeg, lepingute jõustamine, omandi registreerimine, maksejõuetusmenetlus) parimate tulemustega riikidest kaugel maha.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

⁽⁵⁾ SWD(2019) 1007 final.

⁽⁶⁾ COM(2019) 150 final.

⁽⁷⁾ Nõukogu 9. juuli 2019. aasta soovitus, milles käsitletakse Kreeka 2019. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Kreeka 2019. aasta stabiilsusprogrammi kohta

⁽⁸⁾ Euroopa Komisjon. Tõhustatud järelevalve aruanne Kreeka kohta, juuni 2019, institutsiooni töödokument 103, juuni 2019.

- (9) 2010. aastal kaotas Kreeka võimaluse võtta laenu finantsturgudelt, kuid 2017. aasta juulis hakkas ta riigivõlakirjade emiteerimise kaudu oma juurdepääsu turule taastama. Pärast edukat võlakirjaemissiooni 2019. aasta jaanuaris sisenes Kreeka 2019. aasta märtsis taas kapitaliturgudele, emiteerides esimest korda pärast 2010. aastat 10-aastase riigivõlakirja. 2019. aasta juulis emiteeris Kreeka 7-aastase võlakirja, mis aitab taastada Kreeka intressikõvera ja suurendada likviidsust võlakirjaturul. Sellest hoolimata on Kreeka laenuvõtmistingimused väliseid majanduslikke riske ja riigisiseseid nõrku kohti silmas pidades jätkuvalt ebakindlad.
- (10) Eelnevat arvesse võttes on komisjon seisukohal, et määruse (EL) nr 472/2013 artikli 2 kohast tõhustatud järelevalvet õigustavad tingimused kehtivad endiselt. Eelkõige on Kreekas finantsstabiilsust ohustavad riskid, mille võib nende realiseerumise korral olla negatiivne ülekanduv mõju teistele euroala liikmesriikidele. Kui ülekanduv mõju peaks tekkima, võib see avalduda kaudselt, mõjutades investorite kindlustunnet ning seega pankade ja riikide refinantseerimiskulusid teistes euroala liikmesriikides.
- (11) Seepärast peab Kreeka keskpikas perspektiivis jätkuvalt vastu võtma meetmeid, millega tegeletakse probleemide allikate või potentsiaalsete allikatega, ning viima ellu struktuurireformid majanduse jõulise ja jätkusuutliku elavdamise toetamiseks, et leevendada mitme varem avaldunud teguri mõju. Nende tegurite hulka kuuluvad tõsine ja pikaajaline majanduslangus kriisi ajal; Kreeka võlakooormuse suurus; finantssektori nõrgad kohad; finantssektori ja Kreeka riigi rahanduse jätkuvalt suhteliselt suur seotus, muu hulgas riigi osaluse kaudu; risk, et nimetatud sektorite suured pinged kanduvad üle teistesse liikmesriikidesse, ning euroala liikmesriikide Kreekaga seotud riiginõuded.
- (12) Selleks et tegeleda jääkriskidega ja jälgida nendega seotud kohustuste täitmist, tundub olevat vajalik ja asjakohane pikendada Kreeka üle määruse (EL) nr 472/2013 artikli 2 lõike 1 alusel tehtava tõhustatud järelevalve perioodi.
- (13) Kreekale anti 16. juuli 2019. aasta kirjaga võimalus esitada komisjoni hinnangu kohta oma seisukohad. 19. juulil 2019 saadetud vastuses nõustus Kreeka üldjoontes komisjoni hinnanguga riigi majanduslikele probleemidele ning see on tõhustatud järelevalve perioodi pikendamise aluseks.
- (14) Kreekale antakse struktuurireformi tugiprogrammi (nähtud ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/825) ⁽⁹⁾ raames ka edaspidi tehnilist abi reformide kavandamiseks ja rakendamiseks, sealhulgas peamiste reformide jätkamiseks ja lõpuleviimiseks vastavalt tõhustatud järelevalve raames jälgitavatele poliitilistele kohustustele.
- (15) Komisjon kavatseb tõhustatud järelevalve rakendamisel teha varajase hoiatamise süsteemi kontekstis tihedat koostööd Euroopa stabiilsusmehhanismiga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kreeka üle määruse (EL) nr 472/2013 artikli 2 lõike 1 alusel tehtava ja rakendusotsusega (EL) 2018/1192 käivitatud tõhustatud järelevalve perioodi pikendatakse alates 21. augustist 2019 veel kuue kuu võrra.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/825, millega luuakse struktuurireformi tugiprogramm ajavahemikuks 2017–2020 ning muudetakse määrusi (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 1305/2013 (ELT L 129, 19.5.2017, lk 1).

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Kreeka Vabariigile.

Brüssel, 26. juuli 2019

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Pierre MOSCOVICI
